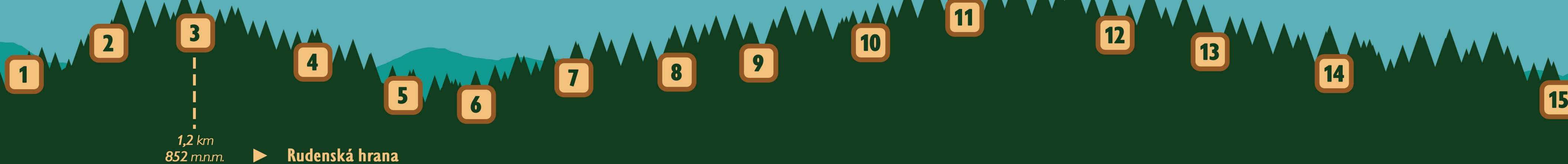

HORSKÁ NAUČNÁ STEZKA POTŮČKY

GEBIRGSLEHRPFAD POTŮČKY

3

Vrch Rudná / Der Berg Rudná (Glücksburg)

3 Vrch Rudná

Celý vrch Rudná, německy původně Glücksburg, je doslova provrtán důlními díly, která se na povrchu projevují četnými prohlubněmi v místech starých štol a šachet (pinkami) i většími povrchovými poruby. Na rozdíl od středu Potůčků, kde se dobývaly především stříbrné, kobaltové a později i uranové rudy, byla Rudná stejně jako nedaleký Rabenberg v Sasku významným centrem těžby cínových rud, které se zde těžily pravděpodobně už od 14. století až do poloviny 18. století ze žil i větších rudních těles prostupujících okolní fylity.

Zdále největším pozůstatkem zdejších důlních prací je přibližně 200 m dlouhá a až 15 m hluboká povrchová dobývka v místech dolu Glücksburg nacházející se přímo u naučné stezky u zastávky č. 4. Tato výrazná průrva směru SZ-JV vznikla v dobách hlavního rozmachu těžby ve druhé polovině 16. století, k dolu tehdy patřilo 10 stoup na drcení rudy, huť, kovárna a dokonce i výčep. Po třicetileté válce práce na dole Glücksburg ustaly, byly však opět obnoveny počátkem 18. století, kdy se hlavním zdejším dolem stal důl Hoffnung zu Gott (Naděje v Boha). Pozůstatky jedné ze stoup byly zjištěny při nedávném archeologickém průzkumu na jihovýchodním úbočí Rudné, poblíž byly navíc nalezeny další úlomky železného meteoritu Steinbach objeveného poprvé už před rokem 1748 nedaleko Johanngeorgenstadtu a poté v roce 1861 i v Potůčkách. Kromě dolů Glücksburg / Hoffnung zu Gott pracovala v okolí ještě řada dalších dolů.

Pozůstatky těžby se nacházejí i v lese v těsné blízkosti zastávky č. 3. V tomto případě však nešlo o těžbu rud, ale o několik lůmků, v nichž se koncem 19. století získával čedič pro stavební účely.

Velká povrchová dobývka cínového dolu Glücksburg (foto: Michal Urban).
Großflächiger Tagebau der Zinngrube Glücksburg (Foto: Michal Urban).

3 Der Berg Rudná (Glücksburg)

Der gesamte Berg Rudná, ursprünglich Glücksburg genannt, ist von zahlreichen Grubenbauen durchzogen, die sich an der Oberfläche durch Vertiefungen an den Stellen alter Stollen und Schächte (Pingen) sowie größere oberflächliche Tagebaue manifestieren. Im Gegensatz zum Zentrum von Potůčky (Breitenbach), wo hauptsächlich Silber-, Kobalt- und später Uranerze abgebaut wurden, war Glücksburg, wie auch der nahegelegene Rabenberg in Sachsen, ein bedeutendes Zentrum des Zinnerzbergbaus, der hier vermutlich vom 14. Jahrhundert bis zur Mitte des 18. Jahrhundert stattfand. Erz wurde aus Gängen und größeren Erzkörpern gewonnen, welche die umliegenden Phyllite durchschnitten.

Der mit Abstand größte Überrest des hiesigen Bergbaus ist ein etwa 200 m langer und bis zu 15 m tiefer Tagebau an der Stelle der Grube Glücksburg, der sich direkt an der Haltestelle Nr. 4 befindet. Dieser bedeutende Bruch in nordwestlicher Richtung entstand in der Zeit des Hauptbergbaubooms in der zweiten Hälfte des 16. Jahrhunderts. Das Bergwerk umfasste damals 10 Pochwerke zur Erzzerkleinerung, eine Schmelzhütte, eine Schmiede und sogar das Schankrecht. Nach dem Dreißigjährigen Krieg wurden die Arbeiten im Bergwerk Glücksburg eingestellt, aber zu Beginn des 18. Jahrhunderts wieder aufgenommen, als das Hauptbergwerk hier zum Bergwerk „Hoffnung zu Gott“ wurde. Die Überreste eines der Pochwerke wurden kürzlich bei einer archäologischen Untersuchung am südöstlichen Hang von Glücksburg gefunden. Außerdem wurden hier weitere Fragmente des Steinbach-Eisenmeteoriten entdeckt, die erstmals vor 1748 in der Nähe von Johanngeorgenstadt und dann 1861 in Potůčky gefunden wurden. Neben den Zechen Glücksburg / Hoffnung zu Gott waren in der näheren Umgebung noch eine Reihe weiterer Zechen in Betrieb.

Reste des Bergbaus finden sich auch im Wald in unmittelbarer Nähe der Station Nr. 3. In diesem Fall handelte es sich jedoch nicht um den Abbau von Erzen, sondern um mehrere Steinbrüche, in denen am Ende des 19. Jahrhunderts Basalt für Bauzwecke gewonnen wurde.

Severozápadní okraj pinky dolu Glücksburg u zastávky č. 4 (foto: Ulrich Möckel).
Nordwestrand der Pinge des Bergwerks Glücksburg an der Station Nr. 4 (Foto: Ulrich Möckel).

Práce v šachtách a štolách v 16. století (Agricola 1556).
Arbeit in Schächten und Stollen im 16. Jahrhundert (Agricola 1556).

Úlomek železného meteoritu nalezeného na svahu Rudné (foto: Michal Urban).
Fragment des Eisenmeteoriten, gefunden am Hang von Rudná (Foto: Michal Urban).

